

Rešerše

Vypracovala: Mašková, Klára (415293)
Datum vypracování: 10. 12. 2019
Evidenční číslo rešerše: 1/2019
Název rešerše: Tvorba online podpory v knihovnách
Celkový počet záznamů: 35

Časové vymezení: 2009 – 2019 (posledních 10 let)
Jazykové vymezení: ČJ (9) + AJ (26)
Zvolené uspořádání záznamů: Dokumenty jsou uspořádány abecedně a rozděleny podle typu dokumentu, podle jazyka a podle obsahu

Druhy dokumentů:

- Knihy (5)
- Kapitoly z knih (1)
- Články (22)
- Akademické práce (7)

Přehled využitých pramenů a IZ:

- Library, Information Science & Technology Abstracts - <http://search.ebscohost.com/login.aspx?authtype=ip,cookie,url,uid&profile=ehost&defaultdb=lxh>
- discovery.muni - <https://discovery.muni.cz/>
- NUŠL - <https://nusl.cz/>
- Knihovny.cz - <https://www.knihovny.cz/>
- Google Scholar - <https://scholar.google.com/>

Klíčová slova:

- Library
- Web-based tutorials / Tutorials / Guidelines
- Library instruction / Library orientation / Online instruction
- Information literacy
- Instructional designers

Strategie hledání:

Vyhledávání v zahraničních zdrojích:

Nejprve jsem se pomocí jednoduchého dotazu [*library AND tutorials*] a nastavení příslušných filtrů (časové rozmezí, typ dokumentu, jazyk) pokusila prostřednictvím služby discovery.muni najít nějaké vhodné články. Mezi výsledky jsem našla ty nejhodnější a podívala se, jaké tematické termíny a klíčová slova tyto dokumenty používají. Na základě těchto poznatků jsem sestavila vyhledávací dotaz

[*((Tutorials) OR (guidelines) OR (online instruction) OR (Online information services) OR (web-based tutorials)) AND ((library user*) OR (librar*)) OR (Library Instruction Tutorials) OR ((Library instruction) AND (online))]*

, se kterým jsem vyhledávala v databázi Library, Information Science & Technology Abstracts.

Výsledky jsem ještě rozšířila vyhledáváním prostřednictvím vyhledávače Google Scholar, kde jsem kombinovala různá klíčová slova. Mezi výsledky vyhledávání ve vyhledávači Google Scholar bylo mnoho dokumentů totožných s výsledky vyhledávání v předchozích dvou zdrojích.

Vyhledávání v českých zdrojích:

Nejprve jsem zkusila do vyhledávače Google Scholar zadat dotaz v češtině. Vzhledem k tomu, že Google Scholar indexuje některé univerzitní repozitáře závěrečných prací, výsledkem byly převážně závěrečné práce. Výsledky vyhledávání jsem chtěla také rozšířit o šedou literaturu prostřednictvím Národního úložiště šedé literatury. Přes tento repozitář se mi však příliš dokumentů nepodařilo vyhledat. V tomto směru byl Google Scholar daleko přínosnější.

Jako další pramen pro české zdroje jsem využila portál Knihovny.cz. Nepodařilo se mi přes něj však vyhledat příliš dokumentů. Je však možné, že o tomto tématu není příliš tištěných dokumentů v českém jazyce, které by knihovny vlastnily.

Shrnutí:

Zahraničních dokumentů k tomuto tématu je mnoho. Mezi výsledky vyhledávání jsem zařadila i dokumenty, které se zabývají tvorbou tutoriálů i mimo knihovny. Tyto dokumenty jsou roztříděny zvláště pod názvem „Okrajové“. Neodpovídají přímo zadání, ale mohou inspirovat a rozšířit pohled na věc.

Velkým přínosem pro mě osobně bylo objevení dokumentů týkajících se tématu „Instructional design“. Díky této rešerši si mohu rozšířit svůj teoretický základ diplomové práce.

Záznamy vybraných dokumentů:

KNIHY / KAPITOLY Z KNIH

v anglickém jazyce

1. ESHLEMAN, Joe, Richard MONIZ, Karen MANN a Kristen ESHLEMAN, 2016. *Librarians and Instructional Designers: Collaboration and Innovation*. Chicago: ALA Editions. ISBN 9780838914786. Dostupné také z: <https://www.alastore.ala.org/content/librarians-and-instructional-designers-collaboration-and-innovation>
2. MESTRE, Lori S., 2012. *Designing effective library tutorials: a guide for accommodating multiple learning styles*. Oxford: Chandos Publishing. Chandos information professional series. ISBN 978-1-78063-325-1. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00049670.2013.878268>
3. REIGELUTH, Charles M., 2009. *Instructional-design theories and models: A New Paradigm of Instructional Theory*. Reprinted. New York: Routledge. Instructional-design theories and models / ed. by Charles M. Reigeluth. ISBN 978-080-5828-597. Dostupné také z: <https://doi.org/10.4324/9781410603784>
4. ROMISZOWSKI, A. J., 2013. *Developing auto-instructional materials: from programmed texts to CAL and interactive video* [online]. London: Routledge, 461 s. [cit. 2019-12-10]. ISBN 9781315067469. Dostupné z: <https://doi.org/10.4324/9781315067469>
5. TURNBOW, Dominique a Amanda ROTH, [2017]. Chapter 7 - Engaging Learners Online: Using Instructional Design Practices to Create Interactive Tutorials. *Distributed learning: pedagogy and technology in online information literacy instruction*. Cambridge, MA: Chandos Publishing, s. 123-134. Chandos information professional series. DOI: 10.1016/B978-0-08-100598-9.00007-6. ISBN 9780081005989. Dostupné také z: <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-100598-9.00007-6>

ČLÁNKY

v anglickém jazyce

6. BLEVINS, Amy a C. w. ELTON, 2009. An Evaluation of Three Tutorial-creating Software Programs: Camtasia, PowerPoint, and MediaSite. *Journal of Electronic Resources in Medical Libraries* [online]. **6**(1), 1-7 [cit. 2019-12-10]. DOI: 10.1080/15424060802705095. ISSN 15424065. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15424060802705095>
7. BLEVINS, Amy e., Jennifer DEBERG a Chris CHILDS, 2014. Developing a Best Practices Plan for Tutorials in a Multi-Library System. *Medical Reference Services Quarterly* [online]. **33**(3), 253-263 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/02763869.2014.925662. ISSN 02763869. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/02763869.2014.925662>
8. DAN, Albertson, 2013. An interaction and interface design framework for video digital libraries. *Journal of Documentation* [online]. **69**(5), 667-692 [cit. 2019-11-22]. DOI: 10.1108/JD-12-2011-0056. ISSN 00220418. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/JD-12-2011-0056>

9. FERNÁNDEZ-RAMOS, Andrés, 2016. Online library tutorials in Mexican universities: presence and characteristics. *Library Hi Tech* [online]. **34**(4), 787-802 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1108/LHT-08-2016-0094. ISSN 07378831. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/LHT-08-2016-0094>
10. LASTER, Barbara, Barbara BLUMMER a Jeffrey m. KENTON, 2010. Psychosemiotics and Libraries: Identifying Signways in Library Informational Guides, Games, and Tutorials. *Journal of Library* [online]. **4**(3), 106-118 [cit. 2019-12-10]. DOI: 10.1080/1533290X.2010.503487. ISSN 1533290X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1533290X.2010.503487>
11. LESLIE, Sharon, 2017. Designing an Interactive Web-based Tutorial for Health Sciences Students: A Collaborative Library Project. *Medical Reference Services Quarterly* [online]. **36**(1), 90-96 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/02763869.2017.1259925. ISSN 02763869. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/02763869.2017.1259925>
12. MAGGIO, Lauren a., Kathy j. DAVIES, Nancy ALLEE, Jim BEATTIE, Donna BERRYMAN, Dawn LITTLETON, Nancy h. TANNERY a Kerry O'ROURKE, 2012. Literature Searching in Medical Education: Online Tutorial Development from Idea to Creation. *Medical Reference Services Quarterly* [online]. **31**(4), 372-382 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/02763869.2012.724274. ISSN 02763869. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/02763869.2012.724274>
13. MORRIS, Abigail, 2018. Creating Captivating Information Literacy Tutorials. *Public Services Quarterly* [online]. **14**(2), 160-169 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/15228959.2018.1449706. ISSN 15228959. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15228959.2018.1449706>
14. OBRADOVICH, Alexandra, Robin CANUEL a Eamon p. DUFFY, 2015. A Survey of Online Library Tutorials: Guiding Instructional Video Creation to Use in Flipped Classrooms. *Journal of Academic Librarianship* [online]. **41**(6), 751-757 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1016/j.acalib.2015.08.006. ISSN 00991333. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2015.08.006>
15. RAPCHAK, Marcia e., 2017. Is Your Tutorial Pretty or Pretty Useless? Creating Effective Tutorials with the Principles of Multimedia Learning. *Journal of Library* [online]. **11**(1/2), 68-76 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/1533290X.2016.1226579. ISSN 1533290X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1533290X.2016.1226579>
16. SAUNDERS, Laura, 2018. Information Literacy in Practice: Content and Delivery of Library Instruction Tutorials. *Journal of Academic Librarianship* [online]. **44**(2), 269-278 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1016/j.acalib.2017.12.022. ISSN 00991333. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2017.12.022>
17. SHERRIFF, Graham, 2017. Guide on the Side and LibWizard Tutorials Side-By-Side: How Do the Two Platforms for Split-Screen Online Tutorials Compare? *Journal of Web Librarianship* [online]. **11**(2), 124-142 [cit. 2019-12-10]. DOI: 10.1080/19322909.2017.1295821. ISSN 19322909. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/19322909.2017.1295821>
18. SCHWEIKHARD, April j., Toni HOBerecht, Alyssa PETERSON a Ken RANDALL, 2018. The Impact of Library Tutorials on the Information Literacy Skills of Occupational Therapy and Physical Therapy Students in an Evidence-Based Practice Course: A Rubric Assessment. *Medical Reference Services Quarterly* [online]. **37**(1), 43-59 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/02763869.2018.1404388. ISSN 02763869. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/02763869.2018.1404388>

19. STIWINTER, Katherine, 2013. Using an Interactive Online Tutorial to Expand Library Instruction. *Internet Reference Services Quarterly* [online]. **18**(1), 15-41 [cit. 2019-12-10]. DOI: 10.1080/10875301.2013.777010. ISSN 10875301. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/10875301.2013.777010>
20. SU, Shiao-feng a Jane KUO, 2010. Design and Development of Web-based Information Literacy Tutorials. *The Journal of Academic Librarianship* [online]. **36**(4), 320-328 [cit. 2019-11-20]. DOI: 10.1016/j.acalib.2010.05.006. ISSN 00991333. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2010.05.006>
21. TURNER, Benjamin, Caroline FUCHS a Anthony TODMAN, 2015. Static vs. Dynamic Tutorials: Applying Usability Principles to Evaluate Online Point-of-Need Instruction. *Information Technology* [online]. **34**(4), 30-54 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.6017/ital.v34i4.5831. ISSN 07309295. Dostupné z: <https://doi.org/10.6017/ital.v34i4.5831>
22. WATTS, Kathy a., 2018. Tools and Principles for Effective Online Library Instruction: Andragogy and Undergraduates. *Journal of Library* [online]. **12**(1/2), 49-55 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/1533290X.2018.1428712. ISSN 1533290X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1533290X.2018.1428712>
23. WEEKS, Thomas a Jennifer PUTNAM DAVIS, 2017. Evaluating Best Practices for Video Tutorials: A Case Study. *Journal of Library* [online]. **11**(1/2), 183-195 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/1533290X.2016.1232048. ISSN 1533290X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1533290X.2016.1232048>

v českém jazyce

24. LESENKOVÁ, Eva a Klára MAŠKOVÁ. On-line tutoriály v uživatelské podpoře knihovnicko-informačních služeb ve zdravotnických knihovnách ČR. *Medsoft 2018* [online]. 2018, s. 105-112 [cit. 2019-11-18]. ISBN 978-80-86742-48-9. ISSN 1803-8115. Dostupné z: <http://www.creativeconnections.cz/medsoft/>
25. MAŠKOVÁ, Klára. Možnosti online tutoriálů ve zdravotnických knihovnách. *Lékařská knihovna*. 2018, **23**(1-2). ISSN 1211-3255. Dostupné také z: <https://casopis.nlk.cz/archiv/2018-23-1-2/moznosti-online-tutorialu-ve-zdravotnickych-knihovnach/>

AKADEMICKÉ PRÁCE

v českém jazyce

26. HAJŠMANOVÁ, Lucie, 2019. *Koncepce informačního vzdělávání univerzitní knihovny Západočeské univerzity v Plzni*. Praha. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/20.500.11956/110285>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Hana Landová.
27. KOLÁŘOVÁ, Lucie, 2010. *Implementace e-learningového kurzu pro veřejnost v Městské knihovně Blansko*. Brno. Dostupné také z: <https://is.muni.cz/th/lubvk/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Martin Krčál.

28. MAŠKOVÁ, Klára, 2018. *Analýza tutoriálů pro vyhledávání v informačních zdrojích českých zdravotnických knihoven*. Praha. Dostupné také z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/179771/>. Bakalářská práce. Karlova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Iva Zdražilová.
29. MATOUŠKOVÁ, Michaela, 2014. *Srovnání nabídky informačně-vzdělávacích aktivit knihoven s potřebami uživatelů na lékařských fakultách Masarykovy univerzity a Ostravské univerzity*. Brno. Dostupné také z: <https://is.muni.cz/th/ig1sf/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Jiří Kratochvíl.

OKRAJOVÉ KNIHY

v anglickém jazyce

30. NOTESS, Greg R., 2012. *Screencasting for libraries*. Chicago: ALA TechSource, an imprint of the American Library Association. ISBN 978-155-5707-866.

OKRAJOVÉ ČLÁNKY

v anglickém jazyce

31. WOODHAM, Luke a, Rachel h ELLAWAY, Jonathan ROUND, Sophie VAUGHAN, Terry POULTON a Nabil ZARY, 2015. Medical Student and Tutor Perceptions of Video Versus Text in an Interactive Online Virtual Patient for Problem-Based Learning: A Pilot Study. *Journal of Medical Internet Research* [online]. **17**(6) [cit. 2019-12-10]. DOI: 10.2196/jmir.3922. ISSN 14388871. Dostupné z: <https://www.jmir.org/2015/6/e151/>
32. ZIEGLER, Amanda, 2019. Framework + digital badges = online instruction for today. *Journal of Library* [online]. **13**(1/2), 235-241 [cit. 2019-11-15]. DOI: 10.1080/1533290X.2018.1499262. ISSN 1533290X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/1533290X.2018.1499262>

OKRAJOVÉ AKADEMICKÉ PRÁCE

v českém jazyce

33. DANĚK, Filip. *Tvorba výukových videí laikem* [online]. Brno, 2009 [cit. 2019-11-20]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/xvw3m/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta informatiky. Vedoucí práce Miroslava Misáková.
34. CHODOUNSKÁ, Alena, 2016. *Za zdmi akademické knihovny: kombinovaná etnografická studie informačního chování osmi studentů techniky*. Brno. Dostupné také z: <https://is.muni.cz/th/gtik5/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Ladislava Zbiejczuk Suchá.
35. NÝDRLE, Jan, 2015. *Tvorba animovaných výukových materiálů pro předmět Zpracování elektronických dokumentů*. Liberec. Dostupné také z: <https://knihovna-opac.tul.cz/documents/485526>. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Vedoucí práce Jindra Drábková.